

Informatie, informatie, informatie

H. Raat

Published online: 21 March 2018

© Bohn Stafleu van Loghum is een imprint van Springer Media B.V., onderdeel van Springer Nature 2018

Het verzamelen, analyseren en gebruiken van informatie over de ontwikkeling van kinderen is de basis van de preventieve zorg en voor de ondersteuning van ouders. Van kijken en luisteren, tot het gebruiken van specifieke vragenlijsten, tot wat tegenwoordig het 'gebruik van big data' wordt genoemd. Maar het is belangrijk om dit met onderzoek te onderbouwen.

In dit nummer twee onderzoeken over vragenlijsten in de jeugdgezondheidszorg (JGZ). Van der Put en collega's beschrijven de voorspellende kracht van de 'Stevig ouderschap vragenlijst', afgemeten aan geregistreerde meldingen bij Veilig Thuis. De auteurs vergelijken de inschatting van de JGZ-professional ('wel/geen risico') met een 32-item vragenlijst. Beide manieren van voorspellen bieden valide (maar verschillende) informatie om het risico op toekomstige verwaarlozing in te schatten. Geen van beiden is 100% correct. Ik ben met deze eerste studie (de 'AOC'-statistiek bij 32 vragenlijst items wordt vergeleken met de 'AOC' bij 1 'ja/nee' item van de professional) nog niet overtuigd of de ene of de andere informatiebron beter is. Maar dat is voor mij niet de cruciale vraag. Relevant is dat de vragenlijst extra en valide informatie geeft die de JGZ kan benutten voor het kind en het gezin.

Hoofs en collega's bestudeerden de SDQ-vragenlijst voor psychosociale problemen bij adolescenten. Ze vergeleken twee manieren van afname. Ten eerste vertrouwelijk maar niet anoniem in de JGZ, waarbij jongeren met een verhoogde score worden uitgenodigd. Ten tweede afname als onderdeel van een anonieme

enquête voor de jeugdmonitor, waar de jongere zelf geen baat bij heeft, en ook niet kan worden uitgenodigd. Bij de eerste methode deed circa 90% mee, en bij de tweede circa 70% (wat ook heel hoog is). De auteurs benadrukken het belang van het al dan niet anoniem afnemen voor de scores. Bij anonieme afname werden meer problemen gemeld, ondanks het feit dat bij anonieme afname waarschijnlijk relatief minder jongeren met risico's meededen (selectieve non-responsie). Een groot pluspunt is dat in beide settings de SDQ betrouwbaar was. Maar de auteurs waarschuwen ervoor dat afkappunten op basis van de ene of de andere soort dataset verschillen. Voor mij is de boodschap dat hoewel vragenlijsten essentiële informatie leveren, de interpretatie altijd met zorg moet gebeuren. Gelukkig worden in de praktijk steeds bredere en meer gevarieerde norm populaties gebruikt.

Nog meer informatie komt van Hoppenbrouwers en collega's. Deze ondersteunt de steeds bredere beweging om maatregelen af te dwingen tegen de tabaksindustrie en tegen het roken. De zwaksten in de samenleving blijken het meest kwetsbaar voor verslaving aan tabak en de negatieve gevolgen daarvan. Tot slot het proefschrift van Camfferman: al vanaf heel jonge leeftijd kan de opvoeding door ouders positieve invloed hebben op het bevorderen van gezonde groei en de preventie van overgewicht. JGZ-professionals kunnen ouders hierbij ondersteunen.

Hein Raat

H. Raat (✉)
Erasmus MC, Rotterdam, Nederland
h.raat@erasmusmc.nl